

АҚИҚАТ

ҰЛТТЫҚ ҚОҒАМДЫҚ - СЯСИ ЖУРНАЛ

www.akikatkaz.kz

www.facebook.com/akikatkaz

www.twitter.com/akikatkz

akikat1921@mail.ru

Жазды күні шілде болғанда

№7 • 2014

ТҮЛГІАЛАР ТҮҒЫРЫ	
Сабырхан СМАҒҰЛОВ. Бауыржан Момышұлы және Отан тарихының мәселелері.....	74
ОРНЫ БӨЛЕК АҒАЛАР	
Зухра ЕРМАҒАНБЕТОВА. Ұлттық ұлағат ұйытқысы.....	78
Өтеп ҚЫРҒЫЗБАЕВ. Сөзжасаушы – Ісләм Жарылғапов.....	81
Клара ҚАБЫЛҒАЗИНА. Тағылымды тұлға.....	87
ҚАЗ ҚАЛПЫНДА	
Сабырбек ОЛЖАБАЙ. Шал. Шырылдауық шегіртке және піріген жұмыртқа.....	91
ОҚЫРМАН ХАТЫ	
Ықылас ОРАЗБАЙ. Ақпаратың кімнің қолында, Алаш баласы?.....	95
ЖАҢА КІТАП	
М. САДЫРОВА. Әлеуметтану туралы жаңа оқу құралы.....	97
ҒАЛЫМ МІНБЕРІ	
Жетпісбай БЕКБОЛАТУЛЫ. Польшадағы медиалық білім.....	99
Қуандық ШАМАХАЙҰЛЫ. Ым-ишара, кимыл-әрекеттердің телеэфирде қолданылуы.....	101
Құралай ЖАНҰЗАҚОВА, Гүлназ ӨМІРБЕКОВА. Қ. Жұмалиев әңгімелеріндегі кейіпкерлер жүйесі.....	104
Құралай МЫРЗАХАНҚЫЗЫ. М. Әуезовтің жиырмасыншы жылдар публицистикасындағы әдебиет және ұлт фольклоры жайлы ой-толғамдары.....	107
Арайлым ӨМІРБЕКОВА. Көркем фильмді сабақта қолданудың тиімділігі.....	109
Назым ИСАЕВА. Киіздің заманауи киім дизайнында жандануы.....	110
Сейітбек ҚҰТЫШЕВ. Қауам ад-Дин- әл-Итқани – фикһ ғалымы.....	112
ҚАЛАЙ БОЛСА СОЛАЙ	
Толымбек ӨЛІМБЕКҰЛЫНЫҢ әзіл-оспақ беті.....	114
Журналдың орысша, ағылшынша мазмұны.....	116

ҚҰРЫЛТАЙШЫ ЖӘНЕ ШЫҒАРУШЫ:

«Қазақ газеттері» Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

Бас директор – Редакторлар кеңесінің төрағасы Жұмабек КЕНЖАЛИН

БАС РЕДАКТОР: Аманхан ӘЛІМҰЛЫ**РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:** Ораз ҚАУҒАБАЙ, Қыдыралы ҚОЙТАЙ (редактордың орынбасары – жауапты хатшы), Серікқали ХАСАН.**РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС:** Сарбас АҚТАЕВ, Есберген АЛАУХАН, Әділ АХМЕТОВ, Бүркітбай АЯҒАН, Өмірхан ӨБДИМАНҰЛЫ, Раушанбек ӨБСАТТАРОВ, Ғарифолла ЕСІМ, Әбіш КЕКІЛБАЕВ, Уәлихан ҚАЛИЖАН, Ғалымқайыр МҰТАНОВ, Нұрлан НЫҒМАТУЛИН, Серік ПИРӨЛИЕВ, Кенжеғали САҒАДИЕВ, Қуаныш СҰЛТАНОВ, Ерлан СЫДЫҚОВ, Кеңес ҮШБАЕВ, Әбдісағит ТӘТІҒҰЛОВ, Бектұр ТӨЛЕУҒАЛИЕВ, Зарема ШӘУКЕНОВА.

«ҚАЗАҚ ГАЗЕТТЕРІ» ЖШС-нің облыстардағы өкілдері: Жанғабил КАБАҚБАЕВ (Ақтөбе облысы) – 8-713-2-55-31-48, Батырбек МЫРЗАБЕКОВ (Қарағанды облысы) – 8-710-2-90-19-73, Толымбек БЫБЫРАЙЫМ (Астана) – 87013457938 Оразалы ЖАҚСАНОВ (Қостанай облысы) – 87772307184.

Жуырда Бұқарадан аман бар Абод, Күйімкүшке Вабкент ауданы елді мекеніне жасаушылардың Кеңес бөлімдерімен қақтығыстарын жазып беріп жіберіп

«Кез келген күрестің – деп жазады маған ол – көтеретін жақын жері тұрғын халық. Өздерің (тік) жағдайларына қарап сактар сыйлықтарын босатқаны үшін» өздеңің болмаған сәтсіздіктерінде «басмашылар бұрылды» деп айыптар уақыт аралықтарында «дан азат еткені үшін сый келесіңде «басмашылар бұрғаны үшін» деген сыңа жорықтарын жүргізудің ерет тоналған елді мекені

Былайында болады екені келеді де «Кенес өкіметі» әлде басмашыларға жаңа сұрақтардың астына алады. Кеңес өкіметі жағында. Ол өзіннің асырауына аласың, жауап қатудың орнына олар шұғылдиды. Енді бірде, «Сіз олай болса, сіздер жасың жаусыңдар. Жаулармен жасайтындығы белгілі» келген жауыздықтың көрі

Бұқара шаруалары қол жақындап қалғанда барлығы босады. Бір бөлігі жасың енді, бір бөлігі басмашылармен, басмашылар өзін өзін тұрады. Большевиктер болса «қарақшылық» деп атайды «қарақшылықпен» басмашылар 4 жыл сақтап келеді. Тұр халықтық өкіметке немесе «баруға тандау жасауына мәңгі мұндай өкіметтің халықтың беделі қандай болуы керек?

Хаттың авторлары болса тердің айуандықтық көрінісін жан-жақты етіп көрсетіп бер

1. Б.С. – 1924 жыл Б. Садыхов

Клара КАБЫЛҒАЗИНА,
филология ғылымдарының
кандидаты, доцент

Кейде күнделікті күйбең тірлікпен жүріп, қатарында жаны сұлу, ойы озық, парасатты адамдардың бар екенін аңдамай өтіп кететін кездер болады. Алайда, осы күмырсқа тірліктен бір сәт қол үзіп, адамшылық тұғырынан қарар сәттер қара көрсетсе ләзім. Сондайда жақсы адамдардың жанында жүргеніне өзінді бакытты сезінерің хақ. Сол азаматтардың бірегейі – ҚазҰУ-де көп жылдар кафедра менгерушісі болған, ҚР саясаттану ғылымдар Академиясының, Ресей телевизия Академиясының академигі, ТМД ЖОО-ның Құрметті профессоры, Қазақстан журналистер Академиясының президенті, тарих ғылымдарының докторы, профессор Сағымбай Қозыбаев.

Қазақстандық БАҚ-тың дамуына да орасан үлес қосып жүрген ғалымдардың бірі де осы азамат. Журналистика теориясына, тарихына қатысты мақалалардан басқа толымды, сүбелі жинақтарының, оқу құралдарының өзі бір төбе. Жылына төрт-бес кітап шығарып жататын ғалымның қажырлы, қайратты еңбегіне таң қалмасқа шараң жоқ. Күнделікті шығып жатқан ақпарат құралдарының ауанын аңдап, талдау жасап, пікір айтып, өз ойын үнемі білдіріп отыратын, ел үшін еңбек етіп, халқы үшін қам жейтін қайраткер ретінде де танылған танымал тұлға. «Мемлекет үшін ұлттық журналистика бірінші қатарда тұру керек» дейтін ғалым қазақ журналистикасының атқарып отырған қызметін жоғары бағалап, «Алдағы 20 жылда қазақстандық БАҚ өзінің төртінші билік функциясын толық

ТАҒЫЛЫМДЫ ТҰЛҒА

атқаратын болады» деген сенім артады. «Журналистиканың тілімен қоғамды емдеуге де, өлтіруге де болады» деп журналистік мамандықтың қоғамдағы қуатты күшке айналып отырғандығын өз шәкірттеріне үнемі айтып, құрметті мамандық иелері екендіктеріне де ынталандырып отыратын ұлағатты ұстаз.

Сағымбай Қозыбаев өз өміріне танымал, ғибратты отбасынан шыққан. Сәкең бойындағы асыл қасиеттердің бәрі «әке көрген – оқ жонар» дегендей, Қостанай облысының Меңдіқара ауданында колхоз төрағасы болып қызмет жасаған, қаржы жинап, Ұлы Отан соғысының майдан шебіне арнайы ұшақ жіберген әкесі Қабаштан дарығандығы ақиқат. Соғыстағы ел қорғаушыларға көмек жасаған игі бастаманың патриоттық әсері күшті болғандығы сондай, кезінде Кеңес мемлекетінің Бас қолбасшысы Иосиф Сталиннің жеке өзі Қабаш Қозыбаев атына ризашылық сезімін білдірген жедел хат жолдаған екен. Тіпті, сол аймақтың ақсақалдары аш қалғандарында ауыздарына ас берген, киер киім берген де сол Қабаш ақсақал еді деп еске алады әлі күнге дейін. Міне, осындай текті әкенің ұлдары да халқына қалаулы, еліне елулі азаматтар болып өсті. Оразалы Кеңес үкіметінің ең жоғарғы атағы – Социалистік Еңбек Ері атанған еді. Манапш - екінші дүниежүзілік соғыста жаута қарсы атылған он оқтың тоғызы Қазақстанның қорғасынынан құйылғанын алғаш дәлелдеген ғалым және ҚР Ұлттық Ғылым Академиясының академигі, Мемлекеттік, Президенттік бейбітшілік және татулық сыйлықтарының иегері болатын. Сағымбай Қабашұлының қол жеткен жетістіктері жайлы атап өттік. Ал, қарындастары Әлия Қабашқызы